

ΦΟΙΒΟΣ

ΕΠΙΜΗΝΙΟΣ ΣΥΓΓΡΑΦΗ

ΠΕΡΙ

ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΙΕΙΑΣ

ΤΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗΣ ΥΓΙΕΙΝΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΡΟΧΕΙΡΟΥ
ΟΙΚΙΑΚΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ

ΕΝ ΕΛΛΕΙΨΕΙ ΙΑΤΡΟΥ

ΥΠΟ

Ι. Π. ΠΥΡΛΑ

Ἐτησία συνδρομή δραχ. ν. 3. Διὰ τὸ ἐξωτερικὸν 3,50 προπληρωτέας.

ΕΤΟΣ Ζ. — Ἐν Ἀθήναις 1 Ἰουλίου 1885. — ΑΡ. 8.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἐπήρεια τῆς ἡμέρας καὶ τῆς νυκτὸς ἐπὶ τῆς ὑγιείας. Τιμωρία μεθύσων.
Ὀργανὰ φυσικῆς. Παραγωγή νόσων Κακάου. Νεοφανῆ φάρμακα. Ἐπήρεια Σε-
λῆνης. Συστήματα Ἰατρικῆς. Μικροζωάρια. Ἀρσενικοῦ χρῆσις. Προφύλαξις
μυϊῶν. Ψυχωφελῆ.

Α. ΔΗΜΟΣΙΑ ΥΓΙΕΙΑ

Περὶ τῆς ἐπήρειας τῆς ἡμέρας καὶ τῆς νυκτὸς ἐπὶ τῆς ὑγιείας

Ἡ ἀλληλοδιάδοχος διαφώτισις τῆς ἐπ' φανείας τῆς Γῆς παρὰ
τοῦ Ἡλίου ἐπιφέρει ἐπὶ τῶν ἐπὶ ταύτης ὄντων καὶ ἰδίως ἐπὶ
τοῦ ἀνθρώπου ὑγιαίνοντος καὶ νοσοῦντος διάφορα ἀποτελέσματα,
τὰ ὁποῖα παρωμοιάζον οἱ ἀρχαῖοι πρὸς τὰ συμβαίνοντα κατὰ
τὰς 4 ὥρας τοῦ ἔτους. Τοῦτο διαλαμβάνει ὁ Ἱπποκράτης ἐν τῇ
Β. τῶν ἐπιδημιῶν, ὁ Γαληνὸς, ὁ Ἀντύλλος, ὁ Ὀριθάσιος, ὁ
Στωβαῖος, κλπ. Ταῦτα ἀποδέχονται καὶ σχεδὸν πάντες οἱ μετα-
γενέστεροι, πλην τινῶν τῶν βορείων κλιμάτων, ἔνθα αἱ ὥραι
τοῦ ἔτους ἔχουσιν ἄλλως ἢ εἰς τὰ εὐκράτα κλίματα.

Ὁ Σχομέλ ἐν τῇ Γενικῇ παθολογίᾳ αὐτοῦ διμιλῶν περὶ τοῦ Τέστα, τοῦ πολλὰ ἄξια λόγου γράφαντος περὶ τοῦ θέματος τούτου, υποδεικνύει διαταγμοὺς πρὸς τὴν πλήρη ἀποδοχὴν τοῦ ἀντικειμένου τούτου, καὶ ὁμοίως πολλὰ διαλαμβάνει περὶ τῆς ἐπηρείας τοῦ ἡμερονυκτίου ἐπὶ τῶν νόσων.

Οἱ ἀρχαῖοι τὴν ἡμέραν διήρουν εἰς 4 μέρη· ἕκαστον τούτων παρωμοιάζον πρὸς μίαν ὥραν τοῦ ἔτους. Ἀλλὰ τὴν διαίρεσιν δὲν ἐποιοῦν μαθηματικῶς εἰς 4 ἴσα μέρη. Ἡ πρώτη ἔλεγον διπαρωμοιάζει πρὸς τὸ ἔαρ.

Ἡ δὲ πρώτη διαιρεῖται εἰς τρία μέρη· ὄρθρος, ἡώς, καὶ ἀνατολὴ Ἡλίου.

Ὁ ὄρθρος. Λέγεται ὄρθρος βαθὺς, όταν υποφώσκη τὸ τῆς πρωῒας φῶς, κοινῶς καλεῖται λυκοχαράγματα. Μετὰ τοῦτον ἔρχεται ὁ κύριος ὄρθρος κοινῶς φωτῆματα ἢ κονταυγή. Μετὰ τοῦτον ἡ Ἡώς (ἡ αὐγή) χρυσαυγή, καὶ μετὰ ταύτην ἡ ἀνατολὴ τοῦ Ἡλίου (ἐκβαλμα Ἡλίου).

Ὁ βαθὺς ὄρθρος εἶνε ὑγρὸς καὶ θερμὸς, ὡς ἐστὶν ἡ ἀρχὴ τοῦ ἔαρος. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην ἡ ψύχρα καὶ ἡ ὑγρασία τῆς νυκτὸς αὖξονται καὶ ὁρόσος καταπίπτει περισσοτέρα ἐν εἶδη λεπτοτάτης ψεκᾶδος. Ὁ ὕπνος γίνεται ἡδύτερος καὶ ἀναπαυτικώτερος. Τὰ σώματα τῶν υγιῶν καὶ τῶν νοσούντων χαλαροῦνται, ἡ ζωικὴ δύναμις ἐλαττοῦται. Αἱ πυρετικαὶ καὶ φλογιστικαὶ νόσοι πραϋννται. Ἡ ἀπορρόφησις γίνεται μείζων· διὰ τοῦτο ἐὰν ὁ ἄνθρωπος μένη ἐντὸς ἀέρος ἔχοντος μιάσματα, ἀπορροφᾷ τὸ σῶμα αὐτοῦ διὰ τῆς ἀναπνοῆς καὶ διὰ τοῦ δέρματος περισσώτερον ποσὸν μιάσματος, καὶ νοσεῖ. Ὅθεν δὲν πρέπει νὰ κοιμηταί τις εἰς τόπον μiasmaticὸν ἢ ἐλώδη· διότι εὐκόλως ἀποκτᾷ διαλείποντα ἢ συνεχῆ πυρετόν. Διὰ ταῦτα τὰ φάρμακα καὶ αἱ ἐπαλοιφαὶ ἐνεργοῦσι περισσώτερον λαμβανόμενα κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην· διότι ἀπορροφῶνται ταχύτερον. Ὅθεν ἡ κίνησις ἐνεργεῖ ἀσφαλέστερον κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην λαμβανομένη. Αἱ ὁσμαι εἰσὶν ἰσχυρότεραι.

Κατὰ δὲ τὴν Ἡὼς ὁ διοργανισμὸς ζωογονεῖται. Ἡ ἄδελος διαπνοὴ αὖξεται καὶ ἡ ἀπορρόφησις ἐλαττοῦται. Εἰς τοὺς πυρεσσόντας ἐπισυμβαίνουναι ἰδρώτες· οἱ βρόγχοι ἐκκρίνουσι πλείονα βλέναν, καὶ βῆξ γίνεται πρὸς ἀποβολὴν ταύτης· ἡ ζωικὴ δύναμις καὶ ἡ ζωικὴ θερμότης αὖξονται· ἡ κυκλοφορία τοῦ αἵματος ἐπιταχύνεται· τὰ φυτὰ αὖξονται καὶ τὰ ἄνθη αὐτῶν ἀναδίδουσιν· ὁ νοῦς τοῦ ἀνθρώπου ἐνεργεῖ εὐκρινέστερον. Ἡ ἐποχὴ αὕτη εἶνε ἡ καταλληλοτέρα πρὸς μελέτας καὶ πρὸς πᾶσαν νοσ.

ρὰν ἐργασίαν· ὁ Ἱπποκράτης λέγει (πρόρρητ. Β. 6) διτι οὐ μόνον ὁ νοῦς, ἀλλὰ καὶ ἡ δρασις εἶνε ὀξύτερα. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην τὸ σῶμα καθίσταται ἐλαφρότερον, καὶ ἐὰν εἶχεν οἴδημά τι ἐλαττοῦται. Γὰρ δὲ παραφυσικὰ ἐνστικτὰ ζωοπυροῦνται.

Μετὰ τὴν ἀνατολὴν τοῦ Ἡλίου ἀναφαίνεται πληθωρικὴ κατάστασις τοῦ σώματος, ἐξάπτονται καὶ ἐξανθήματα καὶ αὖξεται ὁ κνισμὸς ὡς καὶ ὁ προϋπάρχων πυρετός. Ἡ ἄδελος διαπνοὴ ἐλαττοῦται, τὸ σῶμα γίνεται βαρύτερον καὶ ἐξοιδούται, τὸ πνεῦμα ἐπισκοτιέσται καὶ εἰς τινὰς ἐπισυμβαίνει σκοτοδινία· οἱ δάκτυλοι τῶν χειρῶν εἰς τινὰς ἐξογκοῦνται καὶ καθίστανται δύσκαμπτοι, ταῦτα ἰδίως συμβαίνουναι εἰς τοὺς ὑπνόττοντας κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην. Διὰ τοῦτο ἡ πύθων ἔχει καλῶς πρέπει νὰ ἐξυπνᾷ πρὸ τῆς ἀνατολῆς τοῦ Ἡλίου.

Ἡ μεσημβρία ὁμοιάζει πρὸς τὸ θέρος· εἶναι ὡς ἐκείνη ξηρὰ καὶ θερμή. Κατὰ ταύτην αὖξονται τὰ τῆς πρωῒας ἀποτελέσματα· ἀναφαίνονται παροξυσμοὶ εἰς τὰς στηθικὰς νόσους, καὶ μάλιστα εἰς τοὺς φθισικοὺς. Πόννοι περιτοκοὶ εἰς τοὺς πάσχοντας· ἐκ τούτων κτλ.

Ἡ δειλὴ προσομοιάζει τῷ φθινοπώρῳ· εἶνε νοσηρὰ ὡς τὸ φθινόπωρον. Ἐπιγίνονται βάρη καὶ κακουχίαι, ὁ δὲ ὕπνος ἐπιφέρει χαλάρωσιν· ὅθεν χάριν ὑγιείας ἕκαστος πρέπει ν' ἀποφεύγῃ τὸν δειλινὸν ὕπνον.

Τὸ ἑσπέρας μετὰ τῆς νυκτὸς ἐξομειοῦσι πρὸς τὸν χειμῶνα· εἶναι ψυχρόν, ἀλλὰ ὀλιγώτερον τῆς πρωῒας. Κατὰ τὴν ἑσπέραν ἡ ζωικὴ δύναμις ζωοπυροῦται. Ὁ σφυγμὸς γίνεται ταχύτερος, καὶ ἐξάπτονται οἱ φλογιστικοὶ νόσοι· ἡ ἔσθλας αὕτη ἐξακολουθεῖ μέχρι τῆς ἐνδεκάτης ἢ τῆς δωδεκάτης ὥρας τοῦ μεσονυκτίου. Κατὰ τὴν δύσιν τοῦ Ἡλίου οὔτε ὕπνος ἐπιτρέπεται εἰς τοὺς νοσούντας, οὔτε τροφή, οὔτε ποτὸν, οὔτε φάρμακον, ἐκτὸς ἂν ὑπάρχῃ μεγάλη ἀνάγκη· ὅθεν οὔτε καθάρσιον δοτεῖν τὸ ἑσπέρας.

Ἐν γένει ἡ ἡμέρα εἶνε θερμότερα καὶ ξηροτέρα τῆς νυκτὸς· ἐὰν ἡ ἡμέρα ᾖνε πολὺ θερμὴ, ἡ ἐπαρχομένη νύξ εἶνε πνιγνῆ. (ἀκολουθεῖ)

Β'. ΥΓΙΕΙΝΗ ΕΚΑΣΤΩ.

Περὶ τιμωρίας τῶν μεθύσων.

Παρά τοῖς ἀρχαίοις ἡ κατάχρησις τῆς οἰνοποσίας ἐγένετο μεγάλη, καὶ παντοῦ καὶ πάντοτε τὰ ἐκ τῆς μέθης κακὰ ἀποτελέσματα, γιγνόμενα κατὰ τοῦ μεθύοντος καὶ καθ' ὅλης τῆς κοινωνίας, ἠνάγκασαν τοὺς τότε νομοθέτας νὰ ἐπιβάλλωσι λίαν αὐστηρὰς ποινὰς κατὰ τῶν μεθύσων, καὶ μάλιστα κατ' ἐκείνων, οἵτινες εἶχον δημοσίαν ὑπηρεσίαν,

Πρὸς ἐμπόδισιν τῆς μέθης διὰ νόμου ἀπηγορεύετο τὸ πίνειν καθαρὸν οἶνον, ἄκρατον, καὶ ἐπεβάλλετο πάντοτε πίνειν μεμιγμένον μετὰ ὕδατος, κεκραμένον· διότι ὁ τοιοῦτος οἶνος δὲν μεθύσκει· ἐὰν δέ τις πῖνῃ πολὺ, ἐμεῖ.

Ὁ Ζάλευκος, ὁ νομοθέτης τῶν Λοκρῶν, ἐτιμῶρει ἐν γέλει τὴν οἰνοποσίαν ἐπὶ ποινῇ θανάτου. Καὶ αὐτοὶ οἱ νοσοῦντες οὕτως ἐτιμωροῦντο, ἂν ἔπινον οἶνον ἄνευ διαταγῆς ἱατροῦ.

Ὁ Πιττακὸς ἐν Μιτυλήνῃ νόμῳ ἐτιμῶρει διὰ διπλασίας ποινῆς τὸν ἐν μέθῃ ἐγκληματίσαντα. Τοῦτο ἐπιδοκιμάζουσι καὶ Πλάτων, καὶ Ἀριστοτέλης, καὶ Πλούταρχος, κλπ.

Οἱ νεώτεροι ὁμοῦ νομοθέται τ' ἀντίθετα θεσπίζουσι. Τὴν μέθην ἐν τῇ ἐγκλήματι θεωροῦσιν ἐλαφρόνουςαν τὴν ποινὴν· διότι λέγουσιν ὁ ἐν μέθῃ δὲν ἔχει σώας τὰς φρένας. Κατὰ τοῦτο γίνεται πλάνη, διότι ἡ μέθη εἶνε προαιρετικὴ κατάστασις. Ὅταν τις θέλῃ, δὲν μεθύσκει, καὶ δὲν ἐγκληματεῖ. Ἡ διπλῇ ποινῇ ἐτίμετο τὸ μὲν διὰ τὸ ἐγκλημα, τὸ δὲ διὰ τὴν μέθην.

Ἐν Ἀθήναις νόμῳ τοῦ Σόλωνος ἐὰν ἀρχὼν ἐτύγχανε μεθύων, ἐτιμωρεῖτο θανάτῳ.

Ἐν ἄρχοντι, ἐὰν μεθύων ληφθῇ, θάνατος ἔστω ἢ ζήμια. Ὁ αὐτὸς νόμος ἐφηρμόζετο καὶ εἰς τοὺς δικαστάς.

Καὶ οἱ Ἴνδοι ἐφόνευον πάντα μέθυσον, καὶ αὐτὸν τὸν βασιλέα, ἐὰν εὕρισκετο μεθύων.

Οἱ Σκῶτοι κατὰ τὸν Β'. αἰῶνα μ. Χ. ὡσαύτως ἐτιμῶρουν θανάτῳ τὸν μεθύσον ἀρχοντα. Ὁ δὲ Βασιλεὺς αὐτῶν Κωνσταντῖνος Β'. τὸ 861 μὲ τὴν αὐτὴν ποινὴν ἐτιμῶρει καὶ τοὺς νέους οἰνοπότας.

Ἐν Ρώμῃ οἱ Κένσωρες ἀπέβαλλον τὸν μεθύσον Γερουσιαστήν. Τὰς δὲ μεθυούσας γυναῖκας ἐτιμῶρουν διὰ τῆς ποινῆς τοῦ θανάτου. Ἀπηγορεύετο δὲ ἡ πόσις οἶνου εἰς ὅλας τὰς γυναῖκας.

Ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ Πολυβίου, ὡς οὗτος ἀναφέρει (VI ε), εἶχον κατασταθῇ φίλοινοι καὶ αὐταὶ αἱ γυναῖκες τῶν ἐπισήμων, καὶ ἐπειδὴ συνείθιζον τότε αἱ γυναῖκες νὰ φιλῶσιν εἰς τὸ στόμα, δασάκις συνήντουν τοὺς συγγενεῖς τοὺς ἑαυτῶν καὶ τοὺς τοῦ συζύγου, καὶ οὕτως ἐγίνοντο γνωσταί, ἐὰν εἶχον πῖναι οἶνον, ἐπεννόησαν ἴδιον ποτὸν, καλούμενον πάσσον, ὁ ὁποῖος κατεσκευάζετο ἐκ σαφίδος, εἶχε γεῦσιν γλυκεῖαν, καὶ μὴ μεθύων· διότι κατ' Ἀριστοτέλην τὸ γλυκὺ οὐ μεθύει. Ὅσαι δὲ ἔπινον οἶνον, ἵνα διαλύωσι τὴν ἐκ στόματος ὁσμὴν αὐτοῦ, ἔφερον εἰς τὸ στόμα τροχίσκους κατεσκευασμένους μετὰ ἡδυσμοῦ καὶ μέλιτος· διότι ὁ μὲν ἡδύσμος καταστρέφει τὴν ὁσμὴν τοῦ οἶνου, τὸ δὲ μέλι ἐμποδίζει τὴν μέθην.

Οἱ Καρχηδόνιοι ἀπηγόρευον νόμῳ τὴν οἰνοποσίαν εἰς τοὺς δικαστάς, διοικητάς, στρατιωτικοὺς, καὶ ὑπηρέτας.

Καὶ ὁ Μέγας Κάρολος ἀπηγόρευσε τὴν οἰνοποσίαν εἰς τοὺς ἀρχοντας καὶ δικαστάς.

Ὁ τῆς Θράκης Βασιλεὺς Λυκούργος διέταξε καὶ ἐξεργιζώθησαν ὅλαι αἱ ἄμπελοι ἵνα μὴ πίνωσιν οἶνον οἱ δῆκοί του, οἵτινες εἶχον κατασταθῇ σφόδρα οἰνοπόται. Τ' αὐτὸ ἔπραξε τὸ 704 μ. Χ. καὶ ὁ τῆς Βουλγαρίας Βασιλεὺς Τέρδουλος· διότι καὶ τότε οἱ Βούλγαροι εἶχον κατασταθῇ μέθυσον.

Ἐν Ἀθήναις νόμῳ τοῦ Σόλωνος ὠρίζετο τὸ ποσὸν τοῦ οἶνου, ὅπερ ἔπρεπεν ἕκαστος νὰ πῖνῃ, ἀλλὰ καὶ τοῦτο κεκραμένον. Τοιοῦτον νόμον εἶχον καὶ οἱ Αἰγύπτιοι, καὶ οἱ Ἀραβες. Καὶ κατὰ τοὺς παρελθόντας αἰῶνας τοιοῦτον νόμον εἶχον καὶ οἱ Σάξωνες.

Καὶ ἐπὶ Ὀμήρου ὁ μέθυσος περιεφρονεῖτο, καὶ ἡ λέξις οἰνοβαρὴς ἦτον ὑβριστικὴ.

Οἱ δὲ Σπαρτιάται ὡσαύτως αὐστηρῶς ἀπηγόρευον τὴν μέθην, ἣν ἐθεώρουν ἀγενὲς γεγονός, καὶ ἄξιον εἰς τοὺς εὐτελεῖς καὶ ποταποὺς ἀνθρώπους· διὰ τοῦτο ἐμέθυον τοὺς Ἐλλώτας ἵνα δεικνύωσιν εἰς τὰ τέκνα τῶν τὰ χαμπερῇ καὶ ἀτοπα ἀποτελέσματα τῆς μέθης. Ὁ Πυθαγόρας ἐρωτηθεὶς πῶς ὁ οἶνοφλυγὸς δύναται παῦσαι τοῦ μεθύειν, εἶπεν, ἐὰν συνεχῶς βλέπῃ τὰ ὑπ' αὐτοῦ πραττόμενα. (Διεξοδικώτερον δρᾷ Συνεκδ. ὑγιεινὴν ἔκδ. Β'. σελ. 268.)

Γ. ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ.

Ὁργανα τῆς φωνῆς.

Τὰ τῆς φωνῆς ὄργανα ἀποτελοῦνται ἐκ μόνου τοῦ λάρυγγος, δευτέρως εἶνε κυρίως, καὶ ὀπισθεν πλατύς· ἀποτελεῖται ἐκ 4 χόνδρων, 6 κρικοειδῆς, 6 θυροειδῆς καὶ δύο ἀρυταϊνοειδῆς. Ὁ κρικοειδῆς κεῖται ἐπὶ τοῦ κάτω καὶ ὀπισθίου μέρους τοῦ λάρυγγος, καὶ ὑπεράνω τοῦ τελευταίου δακτύλου τῆς τραχείας ἀρτηρίας, τὸ πλατύτερον μέρος τοῦ κρικου τοῦτου κεῖται ὀπισθεν.

Ὁ θυροειδῆς ὁμοιάζει πρὸς ἀσπίδα (θυρεόν), εἶνε δὲ μεγαλύτερος τῶν χόνδρων τοῦ λάρυγγος, ἐμπρὸς ἀποτελεῖ τὸ μῆλον τοῦ Ἀδάμ. τὸ ὁποῖον κεῖται ἐπὶ τοῦ ἄνω μέρους τοῦ λάρυγγος.

Οἱ ἀρυταϊνοειδεῖς καλοῦνται οὕτω διὰ τὸ ἀρυταϊνωδὲς σχῆμα, εἰσὶν οἱ μικρότεροι χόνδροι τοῦ λάρυγγος. Κεῖνται ἐπὶ τοῦ ὀπισθίου καὶ ἄνω μέρους αὐτοῦ, καὶ ἐφάπτονται ἐπὶ τοῦ κρικοειδοῦς, ὥστε κεῖνται ἀντιθέτως τοῦ θυροειδοῦς, καὶ συνέχονται μετὰ τοῦτου, μεθ' οὗ μεγάλως συντελοῦσι πρὸς τὴν φωνήν.

Γλωττίς. Αὕτη εἶνε κυρίως ὄργανον τῆς φωνῆς. Ἄλλ' οἱ ἀνατόμοι διαφέρουσιν περὶ τῆς ἀκριβοῦς θέσεως ταύτης. Οἱ μὲν ὀνομάζουσι γλωττίδα τὸ ἐπίμηκες σχῆμα τὸ ἐκ τῶν ἐμπροσθίων πρὸς τὰ ὀπισθεν διευθυνόμενον, μήκους 10 ἕως 11 γραμμῶν καὶ πλάτους 2 ἕως 3 γραμμῶν, κείμενον ἐπὶ τοῦ ἄνω μέρους τοῦ λάρυγγος ἐμπρὸς μετὰ τοῦ θυροειδοῦς χόνδρου καὶ τῆς ἐπιγλωττίδος, ὀπισθεν μετὰ τῶν ἀρυταϊνοειδῶν, καὶ εἰς τὰ πλάγια ἐκ δύο ὀριζοντίων πτυχῶν τῆς βλενομεμβράνης, αἵτινες καλοῦνται ἄνω τεροὶ σύνδεσμοι τῆς γλωττίδος, ἢ ἄνω τεραι φωνητικαὶ χορδαί.

Ἄλλοι δὲ καλοῦσι γλωττίδα ἄλλο σχῆμα κείμενον ὀλίγον κατωτέρω τοῦ ῥηθέντος, τὸ ὁποῖον κεῖται ἐμπροσθεν μετὰ τοῦ θυροειδοῦς χόνδρου, καὶ ὀπισθεν παρὰ τοῦ ἀρυταϊνοειδοῦς χόνδρου, καὶ εἰς τὰ πλάγια ἐκ δύο πτυχῶν, ἀποτελουμένων ἐκ τῶν συνδέσμων ἀρυταϊνοειδῶν, αἵ ὁποῖαι καλοῦνται κατώτεροι σύνδεσμοι τῆς γλωττίδος, ἢ κυρίως φωνητικαὶ χορδαί, ὀνομάσθησαν δὲ καὶ χεῖλη τῆς γλωττίδος ἢ κατώτεραι φωνητικαὶ χορδαί. Τὸ σχῆμα τοῦτο δὲ Βιχάτ, δὲ Κυθιέρ, καὶ ἄλλοι ἀνατόμοι ὠνόμασαν γλωττίδα, διότι ἐν ταύτῃ κυρίως παράγεται ἡ φωνή. Ὑπάρχει λοιπὸν δύο γλωττίδες ἄνω καὶ κάτω, ἢ πρῶτη

καὶ δευτέρα γλωττίς. Ἄλλοι ἀνατόμοι καλοῦσι γλωττίδα τὸ μετὰ τῶν δύο τούτων πτυχῶν διάστημα.

Ὅταν οἱ ἀρυταϊνοειδεῖς χόνδροι κινούμενοι πλησιάζουσι ἢ ἀπομακρύνονται ἀλλήλοις, εὐρύνεται ἢ στενεύεται ἡ γλωττίς, καὶ μεταβάλλεται ὁ ἦχος τῆς φωνῆς.

Δῆλον ἐκ τούτων γίνεται ὅτι ὁ λάρυγξ ἔχει κοιλότητα ἀρκετὰ μεγάλην. Ἵνα δὲ ἐμποδίζωνται αἱ τροφαὶ καὶ τὰ ὑγρά τοῦ νὰ εἰσέρχωνται εἰς τὸν λάρυγγα, ὑπάρχει ἐπὶ τοῦ ἄνω ἄκρου αὐτοῦ πλάξ ὠοειδῆς, καλουμένη ἐπιγλωττίς, ἥτις, ὅταν γίνηται κατάποσις τῶν τροφῶν καὶ ποτῶν, ἐφαρμόζεται ἐπὶ τοῦ στομίου τοῦ λάρυγγος ἀνυψοῦται δὲ ὅταν γίνηται ἡ ἀναπνοή, ἵνα εἰσέλθῃ ὁ ἀέρ εἰς τοὺς πνεύμονας. Ἡ ἐπιγλωττίς στηρίζεται ἐπὶ τοῦ θυροειδοῦς χόνδρου, καὶ κεῖται ἐπὶ τῆς βάσεως τῆς γλώσσης. Πολλοὶ τῶν ἀρχαίων φιλοσόφων, ἐν οἷς καὶ ὁ Πλάτων, δ' Ἀλκαῆων, δ' Ἑρατοσθένης, δὲ Εὐριπίδης, δὲ Φιλιστίων δὲ Λοκρὸς, ὁ Ἱπποκρατικὸς Διώξιππος καὶ ἄλλοι ἐδόξαζον ὅτι τὰ ὑγρά μεταβαίνουσι διὰ τοῦ λάρυγγος εἰς τοὺς πνεύμονας, αἱ δὲ τροφαὶ διὰ τοῦ ἰσοφάγου εἰς τὸν στόμαχον. Ὁ Ἀριστοτέλης ὁμῶς καὶ πάντες οἱ ἄλλοι ἐγνώριζον ὅτι διὰ τοῦ λάρυγγος εἰσέρχεται ὁ ἀέρ εἰς τοὺς πνεύμονας καὶ ὅτι ἡ ἐπιγλωττίς χρησιμεύει πρὸς φραγμὴν ἵνα μὴ καταπίπτωσιν εἰς τὸν λάρυγγα αἱ τροφαί.

Ὁ λάρυγξ συνέχεται κάτωθεν μετὰ τῆς τραχείας ἀρτηρίας, ἥτις διαιρεῖται εἰς δύο βραχίονας καλουμένους βρόγχους, ὧν ἕκαστος διακλαδοῦται εἰς τὸν ἴδιον πνεύμονα.

Ὁ λάρυγξ εἶναι εὐρότερος εἰς τὸ ἄρρεν, διότι τοῦτο ἔχει βαρεῖαν φωνήν· διὰ τοῦτο μῆλον τοῦ Ἀδάμ αἱ γυναῖκες δὲν ἔχουσιν.

Εἶναι βέβαιον ὅτι ἡ φωνὴ παράγεται ἐκ τῆς διαβάσεως τοῦ ἀέρος διὰ τῆς γλωττίδος, τῆς ὁποίας τὰ χεῖλη δονοῦσι διὰ τοῦτο ὅταν συμβῇ πληγὴ ὑπὸ τὸν λάρυγγα ἐπὶ τῆς τραχείας ἀρτηρίας, ἡ φωνὴ καταστρέφεται καὶ δὲν παράγεται. Ἐὰν δὲ γείνηται ὑπὲρ τὸν λάρυγγα, ἡ φωνὴ διατηρεῖται· ἀλλὰ καταστρέφεται ἡ ὁμιλία. Ἐκ τοῦ γεγονότος τούτου δύο ἐξαχόμενα ἔπονται· Α'. ὅτι ἡ φωνὴ γίνεται μετὰ τῆς τραχείας καὶ λάρυγγος, ἢ μᾶλλον ἐπὶ τοῦ λάρυγγος· β'. καταστρέφει τὴν ὁμιλίαν, ἥτις γίνεται διὰ τῶν ὀργάνων τοῦ στόματος.

Δῆλον ἐκ τῶν ῥηθέντων γίνεται ὅτι ὁ λάρυγξ ἔχει κοιλότητα ἀρκετὰ μεγάλην, διὰ δὲ τῆς πλησιάζσεως ἢ ἀπομακρύνσεως τῶν

ἀρυτεινσιδῶν χόνδρων εὐρύνεται ἢ στενοῦται ἢ ἐπιγλωττῖς καὶ μεταβάλλει ἤχον.

Οἱ ἤχοι εἰσὶ τόσον μᾶλλον ὀξεῖς ὅσον μᾶλλον τὰ ἐλάσματα εἰσὶ βραχύτερα, καὶ ἔναντίστροφον εἰσὶ βαρύτεροι. Ὁ μηχανισμὸς ὁμῶς τῆς παραγωγῆς τῆς ὀμιλίας δὲν ἐξαρτᾶται μόνον ἐκ τοῦ λάρυγγος, ἀλλὰ ἐπιβοηθεῖται καὶ ἐκ τοῦ ὀχετοῦ τοῦ στόματος, ὅστις ἀποτελεῖται ἐκ τοῦ διαστήματος τοῦ μεταξὺ γλωττίδος καὶ ἐπιγλωττίδος, ἐκ τοῦ στόματος καὶ ἐκ τῶν ρινικῶν χοανῶν· ἰδίως γίνεται διὰ τῶν ὀργάνων τοῦ στόματος, γλώσσης, χειλέων, ὑπερώϊου, κλπ.

Συνέχεται κάτωθι μετὰ τῆς τραχείας ἀρτηρίας, ἥτις διαιρεῖται εἰς δύο βραχίονας, καλουμένους βρόγχους, ὧν ἕκαστος διακλαδοῦται εἰς τὸν ἴδιον πνεύμονα.

Δ'. ΠΡΟΧΕΙΡΟΣ ΝΟΣΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ.

Περὶ παραγωγῆς νόσου (βρα Φοῖβον ἔτους σ'. σελ. 130.)

Ἡ ἁρμονία τῆς λειτουργίας τῶν τοῦ σώματος ὀργάνων ἀποτελεῖ τὴν υἱείαν. Ἡ ἁρμονία αὕτη διατηρεῖται διὰ τῆς προσηκούσης ἀπορροφῆσεως τῶν πρὸς θρέψιν ὑλῶν, καὶ διὰ τῆς προσηκούσης ἀποβολῆς τῶν περιττῶν ἐκ τοῦ διοργανισμοῦ.

Ὅταν ἡ μία τούτων τῶν δυνάμεων πάσῃ, συμπάσχει καὶ ἡ ἄλλη. Ἡ ἀποβολὴ γίνεται διὰ τῶν διαφόρων ἐκκρίσεων, αἵτινες πρέπει νὰ ἐνεργῶσι κατὰ φύσιν ἐναρμονίως.

Ὅταν λοιπὸν μία ἐκκρίσις γίνηται περισσοτέρα ἢ ὀλιγωτέρα τοῦ δέοντος, ἢ υφίσταται ἐπίσχεσις, τότε ἡ ὑγίεια καταστρέφεται καὶ ἔρχεται ἡ νόσος, ἥτις εἶνε ἐχθρὰ τῆς ζωῆς.

Αἱ πλείσται καὶ αἱ βαρύτεροι νόσοι γίνονται ἐξ ἐπίσχεσεως ἢ καὶ διαταράξεως ἐκκρίσεώς τινος. Αἱ δὲ μᾶλλον ὑποκείμεναι ἐκκρίσεις εἰς ταῦτα εἰσὶ τρεῖς. Ἡ τῆς ἀδήλου διαπνοῆς, ἢ τοῦ γαστροεντερικοῦ σωλήνος, καὶ ἡ τῶν οὐροποιῶν ὀργάνων.

Μεταξὺ τούτων αἱ πλείσται νόσοι προέρχονται ἐκ τῆς ἐπίσχεσεως τῆς ἀδήλου διαπνοῆς· διότι τὸ δέρμα ἀνθρώπου ὑποκαίεται περισσότερο εἰς τὰς ἐπιρροὰς τῶν ἐξωτερικῶν προσβολῶν ἐπὶ τοῦ δέρματος, καὶ ἐκ τῶν ἐντυπώσεων τῶν αἰσθήσεων. Διὰ ταῦτα αἱ ἐκ τῆς ἐπίσχεσεως τῆς ἀδήλου διαπνοῆς νόσοι εἰσὶν αἱ μᾶλλον συχνότεραι. Γίνεται αὕτη δταν περιψυχθῇ τὸ σῶμα ἐκ προσβολῆς ψύχους καὶ μάλιστα ἡνωμένου μετὰ ὑγρασίας. Οἱ πόροι τοῦ δέρματος συστέλλονται, καὶ ἡ ἐξακολούθησις

τῆς ἀδήλου διαπνοῆς διακόπτεται. Γίνεται ἡ ἐπίσχεσις αὕτη καὶ δταν ἡ ἐπιφάνεια τοῦ σώματος καλυφθῇ ἐξ ὕλης, φραττούσης τοὺς πόρους, ὡς γίνεται ἐξ ἀκαθαρσίας, καὶ ἐὰν ἐπαλειφθῇ τὸ δέρμα δι' ἐπιχρίσματος ἀδιαχωρήτου. Προσέτι καὶ δταν πληχθῇ ἡ πιεσθῇ τὸ δέρμα, καὶ διαρραγῶσι τριχοειδῇ ἀγγεῖα, διαχυθῇ αἷμα εἰς τοὺς ὑποδορφεῖς ἱστοὺς καὶ γίνῃ φλόγῳσις, ἐξ ἧς ἐμποδίζεται ἡ τοῦ μέρους ἐκείνου ἀδήλος διαπνοή· ὥσαύτως δταν ἐκ μεγάλης θερμότητος ἀποξηρανθῇ ἡ ἐπιδερμὶς, ἢ συσταλῶσιν αἶφνης οἱ πόροι ἐξ ἡθικῶν ἐντυπώσεων.

Ἐξ οἷας δῆποτε αἰτίας καὶ ἂν ἐπέλθῃ μικρὰ ἢ μεγάλη διακοπὴ τῆς ἀδήλου διαπνοῆς, καὶ ἡ ἀποβλητέα περιττὴ ὕλη μείνῃ ἐν τῷ διοργανισμῷ, ἡ φύσις μὴ ἀποδεχομένη ταύτην σπεύδει πρὸς τὴν ἀποβολὴν ταύτης διὰ τῆς αὐτῆς ὁδοῦ, δι' ἧς ἐμποδίσθη ἡ ἀποβολή· ἐκ τῆς ἀντιδράσεως ταύτης γίνεται ψύξις κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον ἐπαισθητῇ, εἴτα θερμότης, ὅπως διασταλῶσιν οἱ τὸ πρὶν συσταλέντες πόροι, καὶ δι' αὐτῶν ἀποβληθῇ ἡ περιττὴ ὕλη. Ἐὰν δὲ τὸ ἐπίσχεθὲν ποσὸν τῆς περιττῆς ὕλης ᾖ πολὺ καὶ δὲν ἐπαρκεῖ τὸ μέρος πρὸς τὴν ἀποβολὴν ταύτης, τότε ἡ φύσις καταφεύγει εἰς ἄλλην ἐγγυτέραν ἐπιφάνειαν, πρὸς τὴν φέρει τὴν περιττὴν ὕλην πρὸς ἀποβολὴν, καὶ γίνεται ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας ταύτης ἐρεθισμὸς καὶ φλόγῳσις, αὕξεται ἡ θερμότης, γαινᾶται πόνος, οἶδημα, ἐρυθρότης· αὕξεται ἡ φυσικὴ ἐκκρίσις τῆς ἐπιφανείας ταύτης, καὶ ἀποτελεῖται ἐκ τούτων ἰδίᾳ νόσος· π. χ. περιψυχθείσης τῆς κεφαλῆς, καὶ διακοπείσης τῆς ἀδήλου αὐτῆς διαπνοῆς, μεταφέρεται ἡ ἐπίσχεθῆσα περιττὴ ὕλη εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τῆς βλενομεμβράνης τῆς ρινός, ἔνθα ἐπέρχεται ἐρεθισμὸς καὶ φλόγῳσις καὶ ἐπαύξησις τῆς φυσικῆς ἐκκρίσεως τῆς ἐπιφανείας ταύτης, ἵνα ἀποβληθῇ ἡ ἐπίσχεθῆσα περιττὴ ὕλη ὅπως ἀποτελεῖται ὁ ρινοκαταρροῦς, ὅστις διαρκεῖ 3 ἕως 4 ἡμέρας.

Ἄλλ' ἐὰν ἡ ἐπίσχεθῆσα περιττὴ ὕλη ᾖ μεγάλου ποσοῦ, τότε ἡ φλόγῳσις ἐπεκτείνεται καὶ πέραν τῆς βλενομεμβράνης τῆς ρινός, εἰς τοὺς βρόγχους, καὶ ἀποτελεῖται βρογχίτις.

Ἐὰν ἡ διακοπὴ τῆς ἀδήλου διαπνοῆς γίνῃ ἐπὶ τοῦ θώρακος, γίνεται ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον πλευρίτις, πνευμονία, κλπ. καθ' ἃ ἐπέρχεται πυρετὸς ἕνεκεν μεγάλης τοπικῆς φλογώσεως· διότι ἡ φύσις ποιεῖ ἀντίδρασιν μεγάλην πρὸς τὴν ἀποβολὴν τῆς ἐπίσχεθῆσης ὕλης δι' ὅλων τῶν πόρων τοῦ σώματος· ἐνίοτε μεταφέρεται ἡ περιττὴ ὕλη τῆς διακοπείσης ἀδήλου διαπνοῆς εἰς

τὸν στόμαχον ἢ τὰ ἔντερα, καὶ ἐὰν τύχη ὁ στόμαχος νὰ ᾖται πλήρης τροφῶν, γίνεται ἀγωνία, καὶ αὐτὸς ὁ θάνατος ταχέως.

Περὶ Κατάγματος.

Κάταγμα καλεῖται ἡ ρῆξις τῆς συνεχείας ἑνὸς ἢ πλείονων ὀστέων, προσρχομένη συνήθως ἐξ ἐξωτερικῆς αἰτίας, ἐκ καταπτώσεως, ἢ πατάξεως κλπ. Πρὶν καταφθῇ ὁ ἰατρός, ἀφαίρουν τὰ ἐνδύματα ἐκ τοῦ παθόντος μέρους, καὶ θέσιν τὸν τραυματισθέντα δριζυντεῖως. Διατήρησον τὸ παθὸν μέρος ὅσον τὸ δυνατόν ἐπὶ τῆς φυσικῆς θέσεως καὶ καθ' ὅλα ὑποστηρίζον, προσάρμωσον κατὰ τὸ δυνατόν τὰ διεστώτα μέρη.

Ἐὰν τὸ κατάγμα ᾖ περιωρισμένον εἰς τὸ ὅσπιν μόνον, ἡ θεραπεία συνίσταται εἰς τὴν ἐπιδεξίαν συναρμολόγησιν τῶν ὀστέων καὶ τὴν διατήρησιν τοῦ μέλους ἀκινήτου μετὰ θερμότητος ἀνωτέρας τῆς τοῦ σώματος θερμότητος.

Πρὸς διατήρησιν ἀκινήτου μεταχειρίζονται διάφορα παρασκευάσματα· βάσις ὅμως ὧλων εἶνε οὐ μόνον τὸ διατηρεῖν ἀκίνητα τὰ συναρμολογηθέντα ὀστᾶ, ἀλλὰ καὶ πίεσις μεγάλη νὰ μὴ γίνηται ἵνα μὴ ἐμποδίζηται ἡ κυκλοφορία τοῦ αἵματος.

Τὸ κατάγμα συμφύεται ἐντὸς τριῶν ἐβδομαδῶν.

Ἐὰν ὅμως τοῦτο συνδέηται μετὰ πληγῶν τῆς σαρκὸς, ἡ θεραπεία εἶνε δυσχερεστέρα· διότι ἐν ᾧ τὸ μέρος πρέπει νὰ διατηρῇται ἀκίνητον, πρέπει συνάμα νὰ γίνηται καὶ ἡ θεραπεία τῆς πληγῆς.

Ἐὰν καλῶς γείνη ἡ θεραπεία πρέπει ὁ παθὼν νὰ διατηρῇ τὸ καταχθὲν μέλος ἄχρηστον ἐπὶ 40 ἡμέρας, ἢ δὲ ἐντελὲς χρήσις γίνεται μετὰ παρέλευσιν πέντε μηνῶν.

Ε. ΠΡΟΧΕΙΡΟΣ ΦΑΡΜΑΚΟΛΟΓΙΑ

Περὶ Θεοδρώματος ἢ Κακάου.

Τὸ κοινῶς καλούμενον κακάον εἶνε σπόροι δένδρου, καλουμένου Θεόδρωμα κακάο, τὸ ὁποῖον φέβεται εἰς τὰ θερμὰ κλίματα τῆς Ἀμερικῆς. Οἱ σπόροι οὗτοι εὐρίσκονται περικυλλυμένοι μετὰ εἶδους χυλοῦ, ἐκ τοῦ ὁποῦ τοὺς καθαρίζουσι κατὰ δύο τρόπους· ἢ ἀποκόβονται διὰ τῶν χειρῶν καὶ ξηραίνονται εἰς τὸν ἥλιον, ἢ καλύπτουσι τούτους μετὰ γῆς καὶ ἀφήνουν.

σιν ἕως οὗ σαπίσῃ τὸ περικάλυμμα, καὶ τοὺς ξηραίνουσιν εἰς τὸν ἥλιον. Τὸ ἐκ τῆς μεθόδου ταύτης λαμβανόμενον κακάον καλεῖται Θεόδρωμα χωμένον. Τὸ κακάον ἔχει ἄφθονον λιπαρὰν ὕλην, καὶ ὁμοῦ δὲν ταγγίζει.

Εἶναι διαφόρων ποιότητων. Τὸ προτιμώτερον εἶνε τὸ Θεόδρωμα κακάο. Ἐκ τῶν σπόρων τούτου ἐξάγεται μεγάλη ποσότης λιπαρᾶς βουτυρώδους ὕλης, καλουμένης ἔλαιον ἢ βούτηρον κακάου· ἔχει χρῶμα λευκοκίτρινον, γεῦσιν εὐάρεστον, εἶνε στερεᾶς καταστάσεως, καὶ τήκεται ὑπὸ θερμότητος 50°. εἶνε μαλακτικόν· γίνονται ἐξ αὐτοῦ ἄλοιφαί, ὑποθέματα, κλπ.

Τοὺς σπόρους τοῦ κακάου, ἀφ' οὗ τοὺς φρύξουσι (καβουρτίσουσι) μεταχειρίζονται πρὸς κατασκευὴν τῆς τσοκολάτας, περὶ ἧς βρὰ Φοῖδον ἔτους Δ'. σελ. 68.

Τινὲς φρύττουσι τούτους μετὰ καφέ, καὶ οὕτως ἀποτελεῖται ὁ καφὲς θρεπτικώτερος.

Νεοφανῆ Φάρμακα.

Ἡ μεγάλη ἄμιλλα μετὰ τῶν ἐπιστημόνων πρὸς εὕρεσιν νέων φαρμάκων, νέων μεθόδων, νέων μηχανῶν, νέων συστημάτων κλπ. καὶ ταῦτα πάντα χάριν κενοδοξίας, ἵνα ἀκουσθῇ τ' ὄνομα, διὰ ταῦτα ἡ νεωτέρα ἐπιστήμη ἄγει θεθαμδωμένη ἐκ τῆς μεγάλης λεπτολογίας, ἢ δὲ πρακτικῆς τῆς ἐπιστήμης κατέστη κατὰ πολλὰ ἐπισφαλής. Μόνον ἡ χειρουργικὴ ὡς θετικὴ τέχνη ποιεῖ ὁσημέραι θαυμάσια ἀποτελέσματα.

Ἰδού τὰ τελευταῖα ἀνακαλυφθέντα χυμικῶς φάρμακα, τὰ ὁποῖα εἰσῆχθησαν εἰς τὴν θεραπευτικὴν.

Ἀμυλνιτρίνη, εἰσπνευσμένη κατὰ τῆς ἀγχῆς τοῦ στήθους.

Ἀλβουτίνη εἶνε ἡ γλυκοσίδη τοῦ ἀρτικοκομάρου (murex urssi), χρήσις γίνεται κατὰ τοῦ κυστίτου, εἶνε καὶ ἀντισηπτικὴ.

Ὑδροχινόνη.

Καρβολικὸν δξύ.

ἀμφότερα δηλητήρια.

Κανάνδιον Ταννικόν, ὡς ὀπνωτικόν, ἀναπληροῖ τὴν ἰνδικὴν καννάβιν, χρήσις ἀντὶ τῆς μορφίνης.

Εὐκαλυπτὸλη. εἶναι ἐκχύλισμα τοῦ σφαιρικοῦ εὐκαλύπτου· ἔχει ὀσμὴν εὐάρεστον ὡς τὸ ἔλαιον τοῦ ἡδύσμου, χρήσιμος κατὰ τῆς βρογχορροίας· ἐλαττώνει τὴν πύωσιν· χρήσις διὰ εἰσπνοῆς.

Ἰχθυόλογον, ὀσμὴν ἔχει πετρελαίου, εἶνε ἐκχύλισμα ἰχθύων θαλάσσης, εἶνε ἀντιρρευματικόν, καὶ κατὰ νόσων τοῦ δέρματος· εἶδεται ὑπὸ θηλάκια (Capsules)

Ἰεκίριθ καὶ Ὑπεροσμικὸν ὁξὺ, δίδεται κατὰ ἐπιφανῶν ρευματισμῶν, ἐνεργεῖ ὡς τὸ ὀξὺν.

Ναφθαλίνη κατὰ ψώρας, κατὰ πάσης δερματικῆς νόσου, κλπ. Οὐρικός ὑδράργυρος. Ἀντὶ ἄλλων ὑδραργυρικῶν σκευασίων, χρῆσις ὑποδερμικὴ δι' ἐνέσεων.

Κυανίδη ὑδραργύρου ὁμοία τῇ προρρηθείσῃ.

ΣΤ'. Η ΠΑΡΑ ΤΟΙΣ ΑΡΧΑΙΟΙΣ ΓΝΩΣ Σ ΤΗΣ ΕΠΙΡΕΙΑΣ ΤΗΣ ΣΕΛΗΝΗΣ.

Ἐὰν διερευνήσῃ τις τὸν βίον τῶν ἀρχαίων ἐθνῶν, εὐρίσκει ὅτι οἱ Αἰγύπτιοι καὶ οἱ Φοίνικες εἶχον μεγάλας ιδέας περὶ τῆς ἐπιρροῆς τῶν οὐρανίων σωμάτων, καὶ ἰδίως περὶ τῆς Σελήνης καὶ τοῦ Ἥλιου ἐπὶ τῶν ἐν τῇ γῇ ὄντων. Ἐπὶ τῆς ἐπιρροῆς τῶν δύο τούτων οὐρανίων σωμάτων ἐπεστηρίζετο ἡ ἀρχαία θρησκεία, ἡ καλουμένη εἰδωλολατρεία· ὁ Μακρόβιος μάλιστα ἀπέδειξεν ὅτι θεοὶ οἱ ἄρρενες θεοὶ τῶν ἀρχαίων παρίστανον τὸν Ἥλιον, αἱ δὲ θεαὶ τὴν Σελήνην. Βεβαίως δὲν ὑπῆρξεν ἡ ἀρχὴ τῆς ιδέας τῆς τοιαύτης θρησκείας ὡς ἐκ μόνης τῆς λάμψεως τῶν δύο τοιούτων σωμάτων, ἀλλὰ καὶ ἐξ ἀποτελεσμάτων τινῶν, τὰ ὁποῖα ἐπέφερον ἐπὶ τῶν ἐν τῇ γῇ ὄντων, καὶ τὰ ὁποῖα ὁ ἄνθρωπος ἐθεώρησε καὶ ἐμελέτησε σπουδαίως.

Ἐκ πολλῶν δεδομένων δύναται τις νὰ ἐξάγῃ τὴν ἀλήθειαν ταύτην τῆς ἐπιρροῆς τῆς Σελήνης ἐπὶ τοῦ ἀνθρώπου. Ἐάν τις ἀρχίσῃ ἀπὸ τῆν ἀρχαιοτάτην ἐποχὴν, εὐρίσκει ὅτι οἱ Αἰγύπτιοι καὶ οἱ Φοίνικες, καὶ οἱ ἐκ τούτων παραλαβόντες τὴν ἀρχαίαν θρησκείαν Ἕλληνες, ὡς καὶ οἱ παρ' Ἑλλήνων παραλαβόντες ταύτην Ῥωμαῖοι, ἐθεώρουν τὴν Σελήνην ὡς θεὰν, ἣτις ἐπέφερεν ἀποτελέσματα καὶ καλὰ κακά. Ἐκ δὲ τούτου εἶχε διάφορα ὀνόματα, σημαίνοντα τὰ μὲν ἀγαθότητα, τὰ δὲ κακίαν. Ὅθεν, ὅταν ἐξέφραζον τὴν ἀγαθότητα ταύτης, ἐκαλεῖτο Ἴσις, λέγειν σημαίνουσα κατὰ μὲν τὴν γλῶσσαν τῶν Αἰγυπτίων ἀρχαία, κατὰ δὲ τὴν τῶν Κόπτων ἀφθονία περιοδική· καὶ κατὰ τὴν τῶν Φοινίκων ὀγρασία· ἐδόξαζον δὲ οἱ Αἰγύπτιοι ὅτι ἐκ τῶν διαφόρων διασεων ταύτης ἐπέρχεται εἰς τοὺς ἀνθρώπους ἡ ἀναπάνησις διαφόρων ἀσθενειῶν, καὶ ὅτι αὕτη ἡδύνατο νὰ θεραπεύῃ τινάς, ὅταν ἐδυσωπεῖτο, καὶ νὰ ἐπιφέρῃ ἄλλας ἀσθενείας, ὅταν ὀργίζετο· διὰ τοῦτο ἐν Αἰγύπτῳ οἱ νοσοῦντες ἐκοιμοῦντο εἰς τοὺς ναοὺς τῆς Ἰσίδος καὶ ἐμάνθανον διὰ μαντειῶν, γινομένων καθ'

ὕπνον, πῶς ἡδύναντο νὰ θεραπευθῶσιν. Ἀπέδιδον προσέτι καὶ τὴν ἐφεύρεσιν διαφόρων ἱατρικῶν εἰς τὴν θεὰν ταύτην. Ἐκ τούτων ὑπῆρχε καὶ ρητὸν παρὰ τοῖς προγόνοις ἡμῶν.

«Μὴ καταράσῃ

»τὴν Ἰσὴν τούτῳ, μὴδὲ τὸν Ἀμφικράτη,

»μὴδ' εἴτις τυφλοὺς ποιεῖ, θεόν.»

Οἱ Ἕλληνες ὑπὸ τὴν καλὴν σημασίαν ἐκάλουν τὴν Σελήνην Φοῖβην καὶ Ἀρτεμιν, καὶ ἐδόξαζον ὅτι προστατεύει τὸν τοκετὸν τῶν γυναικῶν διὰ τοῦτο ὅτε αἱ γυναῖκες ἐμελλον νὰ γεννήσωσιν, ἐπεκαλοῦντο τὴν βοήθειαν τῆς Ἀρτέμιδος, ἣτις, ἐπωνομάζετο ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ταύτην ἐληθυῖα ἢ ἐλευθῶ. Αἱ δὲ νεάνιδες, ὅταν ἐνυμνεύωντο, ἐχρῶσταν νὰ ἱκετεύωσι τὴν Ἀρτεμιν, καὶ νὰ ἀφιερώνωσιν εἰς ταύτην τὴν ζώνην των, ἡ τοιαύτη δοξασία τῶν ἀρχαίων ἐπεστηρίζετο εἰς πραγματικὴν ἐπιρροὴν τῆς Σελήνης ἐπὶ τοῦ τοκετοῦ, διότι παρατηρήθη ὑπὸ τῶν παλαιῶν, ὡς τοῦτο ἀναφέρει καὶ ὁ Πλούταρχος (Ισ. Ὁσερ.), ὅτι αἱ ἔγγυι γυναῖκες γεννῶσιν εὐκολώτερα κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς πανσελήνου.

Ὑπὸ τὴν κακὴν σημασίαν ὠνόμαζον τὴν Σελήνην, οἱ μὲν Αἰγύπτιοι Διθραμβοῦ, ὅπερ σημαίνει μεγίστη ὀργή, ἢ Θερμοῦθι, τοῦτο ἔστι τρομερά. Οἱ δὲ Ἕλληνες τὴν ἐκάλουν Ἐκάτην ἢ Περσεφώνην, ἣτις ἦτο ἡ θεὰ τοῦ ἄδου, κατεδίκαζε τὴν ψυχὴν τῶν ὄντων δὲν ἐνεταφιάζοντο νὰ περιφέρηται ἐντὸς τοῦ ἄδου ἑκατὸν ἔτη. Ἐκ δὲ τῆς τοιαύτης κακῆς ἐννοίας ὡς πρὸς τὴν ἐνέργειαν τῆς Σελήνης ὑπῆρχεν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ καὶ παροιμία. «Ἐπὶ σαυτῷ τὴν Σελήνην καθελεῖς.» Διὰ τοὺς ὅσους προϋξένουν κακὰ εἰς ἑαυτοὺς ἀφ' ἑαυτῶν. Ὁ δὲ Ἡσίοδος εἰς τὰ περὶ ἡμερῶν ὀρίζει ἡμέρας καλὰς καὶ κακὰς πρὸς τὰς πράξεις τοῦ ἀνθρώπου κατὰ τὰς διαφόρους φάσεις τῆς Σελήνης.

Ἄν καὶ τὰ τοιαῦτα ἀνῆκουν εἰς μυθολογικὰς διηγήσεις, ἐξάγεται ὁμως ὅτι οἱ ἀρχαῖοι εἶχον μεγάλας ιδέας περὶ τῆς ἐπιρροῆς τῆς Σελήνης ἐπὶ τοῦ ἀνθρώπου. Ἐάν ὁμως ἐξετάσωμεν τὸν ἱστορικὸν βίον τῆς ἀρχαίας καὶ νεωτέρας ἐποχῆς, εὐρίσκομεν πολλὰς παρατηρήσεις παραδεδομένας ὡς πρὸς τὴν ἐπιρροὴν τῆς Σελήνης ἐπὶ τοῦ ἀνθρώπου. Ὁ Πλάτων λέγει ὅτι ἡ Σελήνη εἶνε τροφὸς τῶν ἐν τῇ γῇ ὄντων, καὶ ἀληθὴς φύλαξ καὶ δημιουργὸς ἡμέρας καὶ νυκτός. Ὁ δὲ Ἱπποκράτης καὶ ὁ Γαληνὸς ἐδόξαζον ὅτι ἡ Σελήνη ὡς καὶ ὁ Ἥλιος ἔχει μεγίστην ἐπιρροὴν εἰς τὸ σῶμα τοῦ ἀνθρώπου.

Ἡ ἐποχὴ ὁμως, καθ' ἣν ἡ ἐπιρροὴ τῆς Σελήνης ὡς καὶ τῶν ἄλλων οὐρανίων σωμάτων ἤρχισε νὰ λαμβάνηται ὑπὸ μελέτην,

δipάρχαι ἀφ' ἧς αἱ ἐπιστῆμαι ἤρχισαν νὰ παρακμάζωσιν ἐν Ἑλλάδι· ὁ πρῶτος, ὅστις συστηματικῶς ἐθεώρησε σημαντικὴν τὴν ἐπιρροὴν ταύτην εἶνε ὁ Μασσαλιώτης ἱατρὸς Κρίνας, οὗτος ἐνώσας τὴν Ἀστρολογίαν καὶ τὴν ἱατρικὴν, ἀπέκτησε θαυματουργὸν ὑπόληψιν καὶ τοσοῦτον ἐπλούτησεν, ὥστε ἔκτησε φρούρια εἰς πολλὰς πόλεις δι' ἰδίων ἐξόδων (Πλιν. 271.) Μετὰ ταῦτα ἀνεπτύχθη ἡ τοιαύτη δοξασία παρὰ πλείστων μεταγενεστέρων. Οἱ δὲ Ἀραβες ἱατροὶ μεγάλως ἐνύσχισαν ταῦτα. Μετὰ τούτους ἐπὶ σταυροφοριῶν κατήντησαν εἰς φαντασιώδεις δοξασίας· καὶ τέλος ἤκμαζον τὰ τοιαῦτα κατὰ τὰ τέλη τοῦ Μεσαιῶνος, ὅτε ἐπισημότερος ἱατρὸς, ὅστις συνηρμολόγησε τὴν Ἀστρολογίαν μετὰ τῆς ἱατρικῆς, εἶνε ὁ Ἀρνῶδ, ἀποθανὼν τὸ 1312. Οὗτος προσδιώριζε τὴν ἐκτέλεσιν τῆς φλεβοτομίας κατὰ τὰς θέσεις τῆς Σελήνης ὡς πρὸς τοὺς πλανήτας· ἐδόξαζεν ὅτι ὁ καταλληλότερος καιρὸς τῆς φλεβοτομίας εἶνε ὅτε ἡ Σελήνη εὐρίσκεται εἰς τὸ σημεῖον τοῦ Καρκίνου. Ὅταν δὲ ἡ Σελήνη εὐρίσκηται εἰς συζυγίαν μὲ τὸν Κρόνον, εἶνε ἡ ἐποχὴ αὕτη ἐπιβλαβὴς εἰς τὴν χρῆσιν τῶν ἱατρικῶν, καὶ ἰδίως τῶν καθαρτικῶν.

ΠΑΝΤΟΙΑ. ΙΑΤΡΙΚΗΣ

Τὰ διάφορα συστήματα τῆς ἱατρικῆς.

Διάφορα κατὰ διαφόρους ἐποχὰς παρήχθησαν συστήματα, ἅπαν Σχολαὶ καλοῦνται, ὡς πρὸς τὴν θεωρίαν τῶν παθῶν καὶ τὸν τρόπον τοῦ θεραπεύειν. Αἱ κυριώτεραι τούτων εἰσὶ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις τρεῖς.

Ἡ δογματικὴ Σχολή, ἥτις καὶ Ἱπποκρατικὴ καλεῖται· διότι ἐθεμελιώθη ὑπὸ τοῦ Ἱπποκράτους, ὑπὸ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Θεοσσαλοῦ, καὶ ὑπὸ τοῦ Πολύβου 400 ἔτη π. χ.

Ἡ ἐμπειρικὴ, ἥτις ἐγένετο τὸν 7^{ον} αἰῶνα π. Χ. παρὰ Φιλίνου τοῦ Κῶου καὶ Σεραπίωνος Ἀλεξανδρείας.

Ἡ Μεθοδική, συστηθεῖσα κατὰ τὸν 4^{ον} αἰῶνα π. Χ. παρὰ Θεμισίωνος.

Μετὰ δύο αἰῶνας οἱ Μεθοδικοὶ ὑποδιηρέθησαν εἰς πολλὰ συστήματα· εἰς πνευματικούς, ἐκλεκτικούς, ἐπισυνθετικούς, καὶ εἰς ἐκλεκτικούς· οὗτοι συμφωνοῦσι κατὰ πολλὰ μὲ τοὺς ἐκλεκτικούς.

Οἱ νεώτεροι εὐρωπαῖοι διεμόρφωσαν καὶ ἄλλας Σχολὰς· τὴν

ἀντισθενικὴν (ραζορίαν,) τὴν φυσιολογικὴν (τοῦ Βρουσσέ) τὴν δημοσιόπαθητικὴν, κλπ.

Ἐξ ἀρχαιότητος ἐποχῆς ἡ ἱατρικὴ ἦτο διηρημένη εἰς δύο τάξεις· εἰς νοσολογίαν καὶ χειρουργίαν. Ἐκ τῶν δύο υἱῶν τοῦ Ἀσκληπιοῦ ὁ μὲν καλούμενος Ποδαλείριος ἦτο νοσολόγος ἐδὲ Μαχάων χειρουργός.

Τὰ γενικὰ δηλητήρια, τὰ ὅποια ὁ ἄνθρωπος δὲν ἀνέχεται διὰ τῆς ἑξέως, δὲν φονεύουσι καὶ τὰ μικροζωῳδάρια τοῦ ἀοράτου κόσμου· π. χ. τὸ ἀρσενικὸν δὲν καταστρέφει τὰ βακτηρίδια οὔτε τὰ βράκχια.

Ἡ χρῆσις τοῦ ἀρσενικοῦ ἐσωτερικῶς κατὰ τῆς φθίσεως, καὶ κατὰ τοῦ διαλείποντος πυρετοῦ καὶ τοῦ τυφοειδοῦς βεβαιοῦται ἐπισημῶς καὶ ἐπιβλαβὴς, διότι εἰς τινὰς ἐπιφέρει διὰ τοῦ χρόνου δηλητηριάσιν, ἧς τὰ κυριώτερα συμπτώματα εἰσὶ κεφαλαλγία, σκυτιδονία, πόνοι ἐπὶ τοῦ στομάχου καὶ ἐνίοτε πτωχισμὸς κλπ, περὶ ὧν ἰδὲ Φοῖδον ἔτους Β' περὶ ἀρσενικοῦ.

ΠΑΝΤΟΙΑ ΟΙΚΙΑΚΗΣ ΧΡΗΣΕΩΣ

Ὁδοντότριμμα οἰκιακῆς κατασκευῆς.

Λάβε κόνωας ἄνθρακος ἐκ φυτικῆς ὕλης, προτιμότερος εἶνε ὁ ἄνθραξ τοῦ ἀπηνθρακωμένου ἄρτου, μέρη 10. Κόνωας φλοιῦ κίνης μέρη 6. Μαγνησίας μέρος 1. Ἀνάμιξον καὶ πρόσθετες ἐλαίου ἡδυσμένου σιδήματα 5 καὶ φύλαξον.

Πρὸς χρῆσιν λάβε μέρος ταύτης διὰ βύρσης (βούρτσας) μαλακῆς· καὶ τρίβε τοὺς ὀδόντας φέρων τὴν βύρσαν ὀχι ὀρίζονταίως, ἀλλὰ ἐκ τῶν ἄνω πρὸς τὰ κάτω διὰ τοὺς ἄνω ἐμπροσθέντας ὀδόντας, καὶ ἐκ τῶν κάτω πρὸς τὰ ἄνω διὰ τοὺς τῆς κάτω σιαγῶνος.

Προφύλαξις ἐκ τῶν Μυιῶν.

Αἱ μυῖαι ἀποστρέφονται τὴν ὁσμὴν τοῦ ἐλαίου τῆς δάφνης (δαφνολάδου.) Οἱ κρεοπῶλαι ἐν ἱενέβῃ ὅπως ἀποδιώκωσι τὰς μυῖας ἵνα μὴ ἐπικάθηνται ἐπὶ τοῦ κρέατος, ἀλείφουσι τοὺς τοίχους διὰ ἐλαίου δάφνης· αἱ δὲ μυῖαι συσσωρεύονται ἑξῶθεν τοῦ ἐργαστηρίου, χωρὶς οὐδὲ μία νὰ εἰσέρχηται ἐντός.

Ἐξάλειψις κηλίδων ἐξ ἐρυθροῦ οἴνου
ἐπὶ τῶν λευκῶν ὑφασμάτων.

Ἀνάμιξον ζάχαριν καὶ γάλα αἰγός, καὶ ἔμβρεξον τὰς κηλίδας. Πειρατέον.

ΨΥΧΩΦΕΛΗ.

Τὰς πλείστας βλάβας κατὰ Δοῦ, τὰς πράττεις Δὲ ὁ ἴδιος.

Τὰς πλείστας βλάβας, ζημίας καὶ δυσαρεσκέας προξενεῖ ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς καθ' ἑαυτοῦ. Ἡ κακὴ διάνοια εἶναι ὁ μεγαλύτερος ἐχθρὸς τοῦ ἀνθρώπου. Ἡ κακὴ ἀντίληψις, ἡ κακὴ κρίσις καὶ ἡ ὀκνηρία κατέστρεψαν πλείστας ὠφελείας ἡθικὰς καὶ ὀλιγάς.

Πάντα ὅμως πρέπει νὰ βοηθῶνται καὶ ἐκ τῆς τύχης. Πρὸς οὐδὲν ὠφελεῖ πῖθος διανοίας, ἂν μὴ ὑπάρχῃ καὶ κόκκος τύχης. Ποσάκις ὑποθέσεις καὶ ἔργα ἐπιτελεσθέντα περιεσχεμμένως δὲν κατεστράφησαν αἴφνης ἐκ τυχαίου συμβάντος;

Ἐνίοτε παρουσιαζομένης τύχης, λείπει ἡ προσήκουσα διάνοια καὶ οὐδὲν τ' ὠφελος γίνεται.

Τοιαῦτα ὑφίστανται κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον πάντες οἱ ἄνθρωποι. Οἱ διαρκεῖς πτωχοὶ ἔχουσι τὰς πλείστας ἐλλείψεις τῆς διανοίας. Ἡ δὲ στέρησις προσηκούσης διανοίας φέρει τὴν μοχθηρίαν, ἥτις εἶναι μέγας ἀντίπαλος εἰς τὴν εὐημερίαν.

ΖΩΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΑ.

Τί ἐστὶ ζωὴ; Ζωὴ ἐστὶ κίνησις, περιοδικότης, καὶ ἁρμονία τῶν τοῦ σώματος ὀργάνων, τὰ ὅποια διέπει ἰδίᾳ ἐσωτερικὴ μυστηριώδης δύναμις, καὶ ἄνευ ταύτης ἡ ζωὴ δὲν ὑφίσταται. Παύει ἡ δύναμις αὕτη, ὅταν πάθῃ ἡ ἐσωτερικὴς ἡ ἐξωτερικὴς αἰτία ἡ ἁρμονία τῆς λειτουργίας τῶν ὀργάνων τοῦ ζῶντος σώματος.

Μόνον τῶν ἀνθρώπων διαιωνίζεται ἡ διάνοια, ὅταν αὕτη ἐφαρμόζεται ἐπὶ ὀλιγῶν πραγμάτων, εἰς συγγραφάς, εἰς καλλιτεχνίαν, εἰς πράξεις κοινωνικάς, κλπ. Ἄνευ τούτου ἡ διάνοια συναπόλλυται μετὰ τοῦ σώματος.